

"EDINOST"

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta " 3.— " " 4.50
za četrt leta " 1.50 " " 2.25

Z "Novičarjem" vred:

za vse leto gl. 7.—
za pol leta " 3.50
za četrt leta " 1.75

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov vracajo v petito; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, omemine itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazze Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazze Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč •

Sodne razmere.

(Govoril dr. Laginja v 201. seji državnega zbora dne 16. februarja t. l.)

(Dalje.)

Navedem naj nekoliko slučajev, kateri so se zadnji dve leti primerili v Istri, da dobite jasno podobo o naših razmerah tudi v tem oziru. Tisočkrat smo se že pritožili, da je naša dežela zanemarjena, da so se pogubili vsi prihranki, zlasti mej kmetskimi prebivalstvom, da si gospodarsko nikakor ne moremo pomoči, ker pri nas nimamo tiste zaslonbe, katero dajejo vlada in drugi dobrohotni faktorji drugim narodom.

To smo, kakor rečeno, že večkrat povdarjali in bomo to še povdarjali; da je pri takih razmerah, ako pride do izgredov ali se dogode drugi delikti, porabljati zakone z neko milostjo, namesto s preveliko strogostjo, o tem ste gotovo prepričani, saj mora sodba vedno biti primerna odnošajem, v katerih se je kaj zgodilo.

Da vam podam sliko o teh razmerah na Primorskem, posebnost v Istri, dovolj sem si navesti nekatere slučaje, znane mi iz neposredne percepcije. (Čujte! mej somišljeniki.)

Konstatiralo se je že, da so bila okna Puljske čitalnice že večkrat s kamni pobita. Sam sem videl, s kako silo je nekoga lepega večera kamen zdrobil okno in in zadel ter poškodil v drugi sobi stoječ pijanino. Avgusta meseca lanskega leta bili so v tem, od hiš in vrtov obdanem poslopju zbrani mnogi gosti, češki učitelji in učiteljice, kateri so za zabavo potovali na Reko, v Pulj v Benetke itd. Tisti večer so tudi kamni leteli v čitalnične prostore. Kakor vemo, je bila preiskava popolnoma brezuspešna. Storitve ni bilo najti. (Posl. Spinčić: Ker jih nihče zasledoval ni!) To se je zgodilo v mestu, kjer je mnogo civilnih in vojaških stražnikov, v mestu, katero ima dolžnost, skrbeti za mir in varnost vsakega državljana, v Pulju.

K Pulju spada tudi mala vas Peroj,

kjer ona ista občina opravlja policijo. V tej vasi ima neki Spiro Maričević gostilno. Nekega večera sedeli so v tej gostilni mladi možje, prepevali nedolžne narodne pesmi in čitali isto tako nedolžni volilski oklice, kateri je bilo politično oblastvo že pregledalo in odobrilo. Ker je pa delegat občine Puljske pristal italijanske stranke, ni mu to bilo po godi. Prišel je v gostilno in se tam obnašal nedostojno, provociral gostilničarja ter se sploh vedel tako, da ga je moral gostilničar siloma odpraviti iz svojega lokala. Posledica je bila, da je bil Spiro Maričević tožen radi hudodelstva javnega nasilstva (Čujte! Čujtel mej somišljeniki) ex § 81. (k dru. Luegerju) kaj ne, gospod doktor? (Posl. dr. Lueger: Je že pravil!), storjenega zoper uradno osebo, da je bil spoznan krivim (Klici: To se samo po sebi razume) in obsojen na večmesečno težko ječo. (Poslanec dr. Lueger: Morda še s postil!)

Tu so imeli storilca koj v rokah, ker je Slovan, tam pa, kjer so bile zdrobljene šipe v oknih, poškodovan slovanski pijanino in kjer so bile v nevarnosti slovanske glave — tam ni bilo nikogar najti. (Posl. Spinčić: Ker nikogar niso hoteli najti! — Posl. dr. Lueger: Pri nas tudi niso našli napadnikov na Pernertorsterforja!) Evo vam aversne in reversne strani.

Drug slučaj primeril se je v istem času pri občinskih volitvah v Pomjanu v Koperskem okraju. To je občina, katero bi bilo imenovati uzor konstitucionalizma, velika kmetska občina, v kateri je prišlo pri zadnjih občinskih, deželnozborskih in državnozborskih volitvah nad 90 odstotkov prvotnih volilcev na volišče. Oktobra meseca l. 1891., če se ne motim, sešli so se skoro vsi volilci, vsi, katerim je sploh bilo mogoče priti, in ostali tri dni in tri noči na volišču. Vedli so se, kakor je priznal sam vladni komisar, uprav eksemplarično mirno, kar je toliko bolj občudovati, ker je komisija, v kateri so bili sami pristasi

italijanske stranke, dala mnogo povoda pritožbam.

Četrti dan zvečer pa ljudje vender niso mogli več ohraniti svoje potrpežljivosti, zlasti ker je komisija proglasila od nasprotne stranke predloženo pooblastilo, katerega dotični mandant ni niti podpisal, niti podkrižal, veljavnim.

Tedaj so izgubili volilci potrpežljivost in mislim, da bi jo bili izgubili tudi sveti Job in drugi svetniki v nebesih. (Posl. Spinčić: Četrti dan!) Da četrti dan.

Ljudje niso storili drugega, kakor da so na provokatorja upili „ven ž njim!“ ter z besedami grozili komisiji in jo posovali. Radi tega so bili toženi. Očitno se jim je hudodelstvo javnega nasilstva, spoznani so bili za krive in obsojeni; nekateri sedé še sedaj v zaporih v Trstu ali v Koprju. (Posl. Spinčić: In provokator?) Provokatorju se ni zgodilo čisto nič.

Nekaj mesecev pozneje naskočil je neki privrženec italijanske stranke z dvema pomočnikoma, jako močnima možema, šolsko poslopje Pomjansko, udrl vrata, napadal učečega župnika ter mu pretil s pestmi. Isto tako tudi pomočnika. Župnik je komaj utekel. Dvoma ni, da se je župnik bal, saj je utekel, dvoma ni, da so tu dani vsi znaki hudodelstva javnega nasilstva in dvoma ni, da upliva kaj takega slabo in demoralizujoče na šolsko mladino.

Mož je bil sicer tudi poklican na odgovor, ali ne radi hudodelstva javnega nasilstva, ampak samo radi prestopka, ter obsojen na nekaj dnij ali na mesec dnij zapora. (Posl. Spinčić: Bil je Italijan.)

Župnik je bil Slovan, napadalec pa Italijan. (Posl. Spinčić: Strankar!), da, italijanski strankar. (Dalje prih.)

Trtna uš št. 3.

(Govor drž. posl. Viljema Pfeifferja v državnem zboru dne 21. februarja.)

Že večkrat sem se oglašil, da se najboljše varuje neše hudo stiskano vinogra-

darstvo. Proti najhujši sovražnici najlahtnejše rastline, proti navadni trtni uši, katero sem imenoval trtno uš št. 1, pozivljaj sem poljedelskega ministra; proti naši vinski klavzuli, s katero je trtna uš št. 2 prišla v naše vinograde, pozivljaj sem trgovskega ministra; danes rotim finančnega ministra, naj vzame v varstvo naše vinogradarstvo proti trtni uši št. 3, katera mu hudo preti, pred hitro se množečim umetnim vinom. Ker izdelovanja umetnega vina ne morejo z vseh strani zadržati navadni zakoni, nastane vprašanje, kako bi trtni uši št. 3 mogli do živenga? Po mojem mnenju bil bi jedini pripomoček, ako bi se popisale vinske zaloge in pobirala užitnina tudi v zaprtih mestih od krčmarjev in trgovcev. Že pri naravnem vinu v zaprtih mestih velja pravilo, da vino samo plača užitnino, na ta način, da se krsti vino z vodo, in da voda plača užitnino. Pridejana voda se proda in pije za vino, ali od nje se ne plača niti zemljiški, niti užitninski davek. Finančna uprava se pri tem novodobnem kananskem čudežu pripravi ob dva davka, ne da bi se čudodelniku bilo česa bati, kajti v zaprtih mestih se pobira užitnina na mitnici. Ko je pa vino v mestu, se pa nikdo več zanj ne zmeni. Tako pobiranje užitnine pospešuje izdelovanje umetnega vina. Ko bi se vino tudi v velikih mestih po kletih popisovalo in nadzorovalo, bi se izdelovanje umetnega vina jako omejilo, če bi se že popolnoma ne onemogočilo. Vsako vino, ki se dene v klet, mora se naznaniti; brez naznanila in nadzora ne sme ničesa v klet. Če bi se našlo v kaki kleti več vina, nego se ga je naznanilo in popisalo, se dotičnik kaznuje zaradi prestopka pristojbinskega zakona.

Krčmarji in trgovci, ki ki užitnino odkupili, bi še le prav ponarejali in kvarili vino, ker bi zanje ne bilo nobenega nadzora. Popis zaloga bil bi prava pot in sredstvo za to; kajti če se ta množina le površno določi in se ne pregleduje po užitninsko-davčnih polah, potem je varanje

PODLISTEK.

Božič na Angleškem.

(Iz W. Irvinga „knjige črtic“ preložil V.)

II.

Sveti večer.

(Dalje.)

Ples je bil, kakor navadno plesovi po obodu, jako vesel; udeležilo se ga je tudi nekaj starejših, in celo squire se je nekolikokrat zavrtel z damo, s katero je, kakor je rekel, že skoro polstoletja vsak božič plesal. Mojster Simon, ki je bil nekakšen veznik mej starim in novim časom, ter ob enem malo zastarel v ukusu svojih talentov, se očitno ni mogel kaj ponazeti s svojim plesanjem ter se hotel spraviti v veljavo z balanzovanjem, rigodonom in drugimi ličnostimi stare šole. A nesreča je bila, da je imel za par majhno razposajeno dekle iz vzgojevališča, ki mu s svojo divjo živahnostjo kar nič ni prizanašala ter uničevala vse prizadevanje njegovo, da bi plesal elegantno. — Take so nejednake zveze, v katere se stari gospodje, žal da le preradi, podajajo!

Mladi oxfordski dijak pa si je bil iz-

bral jedno svojih neomoženih sestričin ter ž njo nekažnjen uganjal razne male burke. Pripravljenih je imel polno praktičnih šal, in največje veselje mu je delalo, če je mogel svoje sestričine in tetke dražiti; vkljub temu pa je bil, kakor vsi razposajenci, splošen ljubljenelec dam. Najzanimivejša dvojica na plesu pa je bil mladi častnik s squirovo varovanko, lepo evetočo, sedemnajstletno deklico. Iz skrivnih pogledov, ki sem jih večkrat opazil ta večer, sklepam sem, da nastaja mej njima majhna zveza; in res je bil mladi vojniček deček za to, da si osvoji romantično dete. Bil je velik, vitek in zal ter si je bil, kakor večina mladih britanskih častnikov poslednjih let, na kopnem prisvojil raznovrstnih malih spretnostij. Znal je govoriti francoski in italijanski, risati pokrajine, dosti lepo peti, divno plesati; pred vsem pa — bil je ranjen pri Waterloo-u: — katera sedemnajstletna deklica, ki čita pesni in romane, bi se mogla ustavljati takemu uzoru viteštva in popolnosti?

Tisti hip, ko se je ples končal, prijel je za kitaro, in naslonivši se ob stari mramornati kamin z ustopom, s katerem sem jaz skoro sumil, da se ga je naučil, pričel je malo francosko arijo iz Troubadurja.

Squire pa se je takoj izrekel, da na sveti večer najrajši sliši dobro staro angleščino, na kar je mladi pevec, uprši za trenutje oči v strop, kakor da išče po svojem spominu, prešel v drugo melodijo ter z mično galanterijo zapel Herrickevo „Podoknico Juliji“.

Bodi si, da je bila ta pesen namenjena lepi Juliji, kakor sem zvedel, da je ime plesalki njegovi, ali pa ne, ona se sigurno ni zavedala te pazljivosti, kajti niti jedenkrat pogledala pevca, marveč oči neprestano upirala v tla. Res da jej je bilo obličje oblito z ljubko rudečico in da so se jej prsi rahlo dvigale, a vse to je bilo lahko brez dvojbe prouzročilo premikanje pri plesu. Njena nebržnost bila je celo tako velika, da je za kratek čas trgala izredno lep šopek cvetic iz rastlinjaka, in ko je bilo pesni konec, ležal je šopek v koscih na tleh.

Sedaj se družba dvigne, po prisrčni stari navadi segajoč si v roke. Ko sem na poti v svojo sobo šel skozi dvorano, delala je ugašajoča žerjavica božičnega štora (jubilok) še mrklo svetlobo. Ako bi ne bil baš tisti čas, „ko ne sme strašiti noben strah“, zapeljala bi me bila skoro izkušnja, da bi se o polnoči splazil iz svoje

sobe ter šel gledat, če škrtati ne plešejo svoj ples okolo ognjišča.

Moja soba bila je v starem delu hiše; zdelo se mi je, da je moralo biti težko pohištje v njej narejeno v časih velikanov. Stanica je bila obita z venčastimi latvami težke rezbarije, v kateri so bile čudno postavljene cvetice in divotne podobe; s sten strmela je name vrata slabih slik. Postelja je bila iz bogatega, če ravno ogoljenega damasta, imejoča visok nebes. Stala je v dolbini nasproti oblokanemu oknu. Jedva sem se bil ulegel, kar se mi zazdi, kakar da ravno pod mojim oknom godbeni glasovi zvone po zraku. Poslušal sem ter spoznal, da prihajajo od zbora, ki so morali po mojih mislih biti godci iz kake sosednje vasi. Šli so okolo hiše ter spodaj zaigrali. Odmaknil sem zagrinjala, da sem jih čul natančneje. Mesečina je padala skozi gorenji del okna ter nekoliko razsvetljevala starinsko sobo. Čim bolj so se glasovi udaljevali, tem rahlejši in zračnejši so bili ter se nekako ujemali s tihoto in mesečino. Poslušal sem ter vlekel na uho — bili so čedalje bolj nežni in udaljeni; in mej tem, ko so polagoma umirali, nagnila se mi je glava na blazino in zaspal sem. — (Dalje prih.)

давčnih oblastij privilegovano. Rak za vino-gradarstvo su tudi vinski prekupci. Krčmarji dobivajo vino od vinskih veletržcev, od katerih ga dobe na upanje. Poprej je krčmar vse leto deval denar na stran, potem je pa sam šel po vino v vinorodne kraje in ga je kupil od tistega, ki ga je pridelal. Bila je živahna kupčija. Vinogradar je vino dobro in hitro prodal. Dobiček prekupcev imela sta vinogradar in krčmar. Sedaj pa bogate le vinski trgovci. Kmet in pošteni krčmar delata zastonj, nepošteni krčmar si pa pomaga z umetnim vinom.

Krčmarji so popolnoma ponehali kupovati vino naravnost pri vinogradarjih.

Vinogradar se ubija in čaka kupca, pa nobeden ne pride. Denarna sila ga primora, da gre k veletržcu, ki pa hoče imeti blago skoro popolnoma zastonj. Ker se dobi vino „na upanje“, lahko vsak nemanič postane krčmar. Sedanji krčmarji na kmetih so tudi največ le zakupniki, gosti, dočim so poprej bili stalni premožni posestniki. V prejšnjih boljših letih so kmeti krčmarji že pogrešili užitnino, ki so jo plačevali od vina, katerega so porabili za dom, to je za rodbino, posle in delavce. Sila pa uči varovati. Nikdo neče brez potrebe plačevati ne baš pravične užitnine in rajši pusti krčmo. In od tod prihaja to, da posestniki popuščajo krčme in jih prepuščajo ljudem, kateri nimajo drugega gospodarstva, nimajo poslov in delavcev, torej jim ni treba vina za domačo rabo, od katerega bi morali plačevati užitnino. Zato so pa vsi sedanji krčmarji na kmetih kočarji in najemniki. Ob večjih cestah so skoro vsi kmetje popustili krčme zato, da jim ni treba od pijače za dom plačevati davka.

Lahko bi se določila povprečna številka ali po obsegu zemljišča ali pa po številu prebivalcev pri hiši. Obdačenje domače pijače je krivično in, kakor rečeno, tudi jako škodljivo. Krčmar, ki je vinskemu kupcu jedenkrat nekaj dolžen, se ga več ne znebi.

Vinski trgovec ga zalaga z vinom in mu posojuje le s pogojem, da kupuje le pri njem in pri nobenem drugem trgovcu ali vinogradarju. Ko bi kje drugod kupil, se mu zapreti, da se takoj iztoži dolg, kar se tudi zgodi.

Zadolžen krčmar se ne more ganiti. Trgovec semtertja seveda zgubi pri kakem krčmarju, ki mu plačati ne more. Ta zguba se pa pridene k vinski ceni in to morebitno zgubo morajo že naprej plačati drugi kupovalci. Vinski kupec iz najboljših vinskih krajev potrebuje le malo vina, k večjemu za prilivanje. In tako se vina iz najboljših krajev težko spečajo in se morajo dati za slepo ceno.

Ker se, kakor se iz povedanega vidi, po krivici pobira užitnina od pijače za dom, umetno vino, ki se nareja v zaprtih mestih, zopet po krivici ostaja neobdačeno, je za vlado dovolj povoda, da skuša temu odpomoči.

To se more pa le tako zgoditi, da se onim krčmarjem, ki se pečajo tudi s kmetijstvom, vino za dom ne obdači, in omeji izdelovanje umetnega vina. Visoki vladi priporočam, da v tem zmislu premišluje, kar sem danes povedal.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica. V seji dne 4. marca se je nadaljevala razprava o proračunu ministerstva za trgovino in so v sprejeli poglavje „centrala“. Generalni govornik „proti“, posl. Sch w a r z je ostro grajal delovanje ministerstva za trgovino naglašajoč, da so na novo sklenjene trgovinske pogodbe veliko neugodnejše za nas, nego se je hotelo pripoznati pri njih sklenjanju, da ne napreduje poddržavljanje železnice, da vlada ne stori nič za vodne zgradbe in mlinarski industriji proti pogin. Na teh žalostnih odnošajih je največ kriv pri nas

vladajoči centralizem, ne hoteč prav čisto nič poštovati posebnosti posamičnih dežel. Pri poštah in železnicah se dosledno in popolnoma prezira narodna jednakopravnost. Določitev časa za delo, praznovanje nedelj, ambulatorni mero-sodni uradi na deželi, nadziranje vajencev pri obrtih itd. itd., vse to je še danes le pobožna želja. — Generalni govornik „za“, posl. Exner, se je v resnici prav malo brigal za proračun, ampak se je v potu svojega obraza trudil, da bi lepo opral — zamorca, to je, nemško levico. Seveda: služba le velikokapitalističkim koristim, se ta stranka nikdar ni brigala za koristi obrtnikov. In kakor hitro so se masi jele odpirati oči, zgubljati je začela ta stranka nekdanj vsemogočni upliv. Sedaj pa, ko jej teče voda v grlo, hotela bi metati pesek v oči, češ: vse je le grda laž, kar jej očitajo nje nasprotniki. — Posl. Exner se je v prvi vrsti pečal — ne s trgovskim vprašanjem —, ampak z — antisemitom; to pa zato, ker so antisemiti prevzeli zares hvaležno nalogo, da poučujejo prebivalstvo dunajsko o namerah nikdar sitnega velikega kapitala. Govornik je očital antisemitom, da so celo ženstvo zapeljali v „gnusno“ gibanje protižidovsko; antisemite mu vidi kot nečista „kužna prikazen“. Zaključujoč svoj govor izrekel je poslanec Exner svoje menenje, da bi se morali zasnovati posebni ministerstvi za komunikacije in za lepe umetnosti. — Za Exnerjem se je oglasil istraki poslanec Bartoli, da se postavi po robu izvajanjem posl. Spinčiča. Odkritosrečno bodi povedano, da smo, čitajoči „popravek“ Bartolija, kar strmeli; kajti take predrznosti ne bi bili pričakovali niti pri njem, da si moramo biti pripravljeni na najnagovrstnejše neverojetnosti se strani gospode istrake. Poslednje ljudsko štetje nas je poučilo, da živi v Istri 180.000 Slovencev in Hrvatov in 118.000 Italijanov. In ker so gospoda sama proizveli to ljudsko štetje, kakor so hoteli, smeli bi pričakovati, da bodo spoštovali vsaj te številke. Kako smo se motili: posl. Bartoli je hotel potajiti tudi te številke s trditvijo, da je Istra italijanska ne le ob obrežju, ampak na sploh — in da ostane italijanska. Da je v „popravku“ posl. Bartolija paradržala tudi tista slavna „kultura“, se že razume samo ob sebi. — Poročevalec Hallwich je pripoznal, da je opravljena zahteva mesta tržaškega, da se je na kak način odškoduje za izgube, nastale po odpravi proste luke. A jeden korak se je že storil v ta namen s predlogom, zahtevajoč potrební kredit za traciranje železnice čez Ture. S tem dobi Trst drugo železniško zvezo. Ta železnica bode zahtevala velikih žrtev, a govornik je prepričan o tem, da je državni zbor pripravljen privoliti v te žrtve, ker želimo vsi razviti mestu tržaškemu. Na to so v sprejeli poglavje z onimi 20.000 gld., koje je zahtevala vlada dodatno za traciranje železnice čez Ture. — Na to se je začela razprava o poglavjih „pošte in brzojavi“ in „poštna hranilnica“. Govornik Hajek je grajal, da se pri eraričnih poštah vse preveč uporablja diurnisti. Telegrafistkam in manipulantkam bi morali stanje poboljšati. V pogledu jezikovne ravnopravnosti se dogajajo pri poštah velike krivice. V istem zmislu je govoril poslanec dr. Slama, na kar se je pretrgala razprava. Trgovinski minister se je izjavil naslednjega dne, da bi odpadek krajcarja za dostavljanje poštah pošiljatev na deželi znašal 800.000 goldinarjev. Reforma bi se dala izvesti le polagoma. Ženskam, službujočim pri poštah, treba zboljšati položaj. Minister se nadeja, da se še to leto uredi plače poštne služnikom ter zatrjuje, da skrbi za jezikovno ravnopravnost, osobito pri poštah hranilnicah in pri prometu s cheki. Na to so v sprejeli poglavje „Pošte in brzojavi“ in „Poštna hranilnica“, ter zakonski načrt o pomnoženju vozov pri državnih železnicah.

V seji dne 7. t. m. naglašal je posl. Keil važnost železnice čez Ture za mesto tržaško; ako se ta ne izvrši, odtelega se bode trgovina srednje Evrope smiram bolj od Trsta. Subvencija Lloyda ne zadostja za Trsta, ampak treba sveza s notranjimi deželami. Zatem je naglašal trgovinski minister, da treba administrativnim putem pospeševati lokalne železnice. Pročevanja za traciranje železnice čez Ture se prično. V kratkem se prične gradba železnice Ronchi Cervinjan.

V državnem zboru Ogerskem se je pričela razprava o proračunu ministerstva za bogočastje. Dotični minister je pojasnjeval cerkveno-politiško položenje, zagotavljajoč, da je civilni zakon jedino pravi pot, ako se neče zatajiti preteklost. Minister je prepričan, da zmaga stvar liberalizma in resnice.

Vnanje države.

Dne 3. marca jo preteklo 15 let, kar se je pri sv. Stefanu pred Carigradom sklenil mir po rusko-turški vojski.

Dne 6. t. m. došel je v Sofijo knez Coburg in je bil seveda vsprejet „velikanskim navdušenjem“. Kdor ne veruje, pa čitaj brzojavne vesti, koje pošilja mej svet slavna bolgarska vlada. Mi pa pravimo, da je to „navdušenje“ isto tako neresnično, kakor je bilo neresnično tisto „javne menenje“, koje je tiralo metropolit trnovskega pod ključ. Vse to rogoviljenje Stambulovo ima le ta očeviden namen, da bi izrezal Rusijo iz nje hladne ravnodušnosti, ter da bi potem nastal evropski zubelj, od katerega pričakuje ta mogočnej svojo odrešitev. Namera pa se mu najbrže ne posreči, kajti ruska vlada je prepričana, da si Stambulov sam koplje grob, v kojega telebne izvestno, kakor hitro bode zadosti širok ta grob. Uradna izjava, koja je priobčil te dni „Praviteljstveni Vjestnik“, nam potrjuje to. Ta izjava pravi, da se ruska vlada drži načela, da se ne meša v notranje bolgarske zadeve, pač pa želi vlada, da bi se opozicija, ki se prikazuje mej duhovščino in mej dobromislečimi državljani bolgarskimi, razširila na vse prebivalstvo, ter da bi odstranila pretečo nevarnost.

Kraljeva dvojica italijanska bode letos praznovala srebrno poroko. Govori se, da se udeležita te slavnosti tudi nemški cesar in cesarica.

V Italiji so prišli na sled novim sleparstvom: dne 5. marca so dejali v zapor uradnika rimske banke, Agazzija, ker je preiskava dognala, da je poneveril v teku dveh let 97.000 frankov.

Na Španjskem se vrše sedaj volitve v poslansko zbornico.

Različne vesti.

† Gregor Jereb.

In zopet se je umaknil s pozorišča mož, kojega je narod slovenski opravičenim ponosom prišteval svojim sinom: Gregorja Jereba, c. kr. brzojavnega uradnika in pisatelja slovenskega, izročili smo včeraj predpoludne materi zemlji. Tuga naša je tem hujša, ker se je nepozabni pokojnik tako naglo, nepričakovano preselil v večnost.

Gregor Jereb sicer ni posezal aktivno v politiško borbo — ker je delavnost svojo in talente svoje posvetil slovstvenemu delovanju — a zanimal se je toli živahno za vse dogodke našega javnega življenja, kakor se sploh more zanimati le tisti, ki iz globine duše svoje ljubi domovino in narod svoj: radoval se je, ko smo se radovali mi, in tugoval je, ko smo tugovali mi.

Prepuščajoč spretnejši roki oceno njegovega slovstvenega delovanja, po-

vedati nam je danes le to, da smo z Jerebom zagreblji v zemljo moža, ki je bil odličan kot človek, kot mož in — in to treba posebno naglasiti — kot značaj. In s tem mu menda zasadiamo na prerani grob najplemenitejšo in nevenljivo cvetko, ako konstatujemo, da je bil Gregor Jereb jeklen in kristalno čist značaj. V sedanji dobi korupcije, v sedanji dobi, ko se z načeli baranta prav po ščepetelniški (kramarski), nam je res sveta dolžnost proslavljati značaje.

In kako blag, kako plemenit, kako rahločuten, kako sočuten je bil Jereb kot človek — to vemo le mi, ki smo občevali žnjim sleherni dan. V Jerebu je bila združena v divno harmonijo jeklenost značaja z rahlim, rekli bi, otročje-nežnim čutstvom.

Tugopolni pošiljamo dragemu rajniku svoje zadnje pozdrave: blag njegov spomin nam vsem!

Rodil se je naš Gregorij v Karlovcu pod Blagašem v najodlednejši strani Poljanske župnije na Gorenjskem in sicer leta 1845. Stariši — že umrli — bili so mu priprosti kmetijski ljudje — kajzarji. Najprej je dorasel deček hodil v ljudsko šolo v Poljanah, pozneje pa v nekdanjo normalno v Škofji Loki. Potem je šel v Kranj, kjer je dovršil nižji gimnazij. Iz Kranja je šel na višji gimnazij v Ljubljani. Iz višjega gimnazija vzel so ga k vojakom, kjer je, če smo prav poučeni, tri leta doslužil. Zapustivši vojaški stan bil je sprejet k brzojavnemu uradu. Pri tem uradu je služboval večinoma v Trstu, nekaj časa tudi v Pazinu in Ljubljani.

Jereb je bolehal že nekaj dni, a legel je še le v torek minolega tedna, svojo dušo je pa izdihnil v nedeljo ob 9 in pol uri predpoludne. Pogreb je bil včeraj predpoludne ob 11. uri. Vzlic neugodni uri bila je udeležba pri pogrebu prav velika iz vseh slojev tržaškega slovenstva. Pred hišo in v cerkvi pel je močan zbor „Slov. pevskega društva“. — Bolezen mu je bila menda močno komplikovana pljučnica. Pripomniti bi še bilo, da je bil pokojnik tesen prijatelj Franu Cegnariju, umrlemu ravno pred letom dni.

Gosp. poslanec Ivan Nabergoj prejel je od sv. Ivana nastopno zaupnico: Blagorodni gospod državni poslanec! Podpisani v imenu svetoivanskih volilcev obžalujemo, da Vas je list „Il Diritto Croato“ neopravičen napadal ter Vam izrekamo naše upanje. Živili! — Pri sv. Ivanu, dne 22. februarja 1893. (Sledé podpisi.)

Zadeva Spinčičeva. Sklep imunitetnega odseka je že znan čitateljem našim; sklep ki ni ravno laskav za naš parlamentarizem, kajti večina tega odseka je prišla do spoznanja, da parlament ne more nič storiti v tej zadevi. — Danes imamo pred seboj poročilo o tisti znameniti seji imunitetnega odseka, v kojem se nahaja predlog večine odseka, a tudi predlog manjšine. Poslednjega so podpisali: Ferjančič (kot poročevalec), Morsey, Globočnik, dr. Lang, Kulp, in ga hočemo priobčiti doslovno, ako bode le mogoče. Za danes hočemo navesti le pa izrazitih odstavkov iz poročila večine odseka, torej od strani, Spinčiču neprijazne.

Večina odseka predlaga: zbornica naj naloži imunitetnemu odseku, da sklene in zbornici predloži primerna določila v varstvo imunitetne pravice. Ta večina je menenja, da disciplinarno progaujanje poslanca radi politiškega delovanja njegovega utegne postati nevarno njegovim neodvisnosti, je torej protivno imunitetnemu zakonu. — V svojem utemeljevanju pravi to poročilo, da se nedotakljivost poslanca mora raztegniti tudi na disciplinarne odredbe. „Ako se to ne zgodi, pa naj zakonodaja določi, da je poslanstvo nezdržljivo se stanom aktivnih

uradnikov. Kajti: brez prostosti v gibanju ni možno svobodno izvrševanje mandata, brez varstva proti tendencioznim progamjanjem pod katerim-koli naslovom zrušijo se navadno celó močni značaji. Ljudstvo pa potrebuje celih mož v svojih zastopih. Tem besedam, doslovno navedenim iz poročila večine imunitetnega odseka, nimamo ničesar pridodati — zaključek naj si napravi vsakdo sam.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Igralci na biljardu s kibici 2 gld. 60 kr., veseljaki pri igri brez kibicev 2 gld. 10 kr., veseljaki pri igri dne 25. feb. zopet brez kibicev 2 gld. 40 kr., mesto venca na krsto umrlega učitelja Grahlija zbrali njega tovariši in prijatelji 11 gold. 10 kr., dva „dominikanca“ 1 gld., preostanek računa Ležečah 1 gld.

Bralno društvo pri sv. Ivanu ima v nedeljo dne 12. t. m. ob 4 uri popoldne svoj letni občni zbor, na katerega vabi vse ude, da se ga mnogobrojno udeleže.

ODBOR.

Redni občni zbor „Tržaškega podp. in bralnega društva“ vršil se je v nedeljo dne 5. t. m. v navzočnosti vladnega poverjenika za društvo, blag. gosp. Ivana Šorlija ter pri zadostnem številu članov. Po kratkem nagovoru društvenega predsednika, gosp. Andreja Kalana, prečital je tajnik, g. Josip Krmpotič, letno kroniko, iz katere posnemamo, da upravno leto 1892. ni bilo društvu baš ugodno, pa tudi slabo ne, ker v kljub velikim stroškom je ostalo 31. decembra gld. 189.41 gotovine. Stroški so bili veliki, posebno oni zavarovalnega zaloge, ker je tekom leta bilo 142 bolnikov, katerim se je izplačalo podpore gld. 2145.16, zraven pa še bolnišnici gld. 114.34 ter gld. 50.—porodnine. Slučajev smrti ni bilo. Članov je bilo na pričetku leta 264, pristopilo jih je mej letom 156, brisano pa 96, ostane torej konec leta 324; po novem letu jih je pristopilo 31, torej jih je vseh skupaj 355. Obdrževalo se je 21 sej ter dva občna zbora in sicer rednega in izrednega. Pri poslednjem razpravljalo se je o spremembi pravil z ozirom na novo denarno veljavo in na druge okoliščine. Društvena knjižnica šteje nad 350 zvezkov razne vsebine. 223 članov prečitalo je čez 300 zvezkov. Več knjig se je dobilo v dar in nekaj pa se jih je nakupilo. V bralni sobi so bili skozi vse leto čitalcem na razpolago raznovrstni slovenski in slovanski časopisi, na katere je društvo bilo deloma naročeno in deloma pa jih je po prijaznosti dobivalo brezplačno. V teku leta se je sprejelo 59 spisov razne vsebine, mej katerimi se spominja odlok c. kr. nameštništva v Trstu z dne 17. decembra 1892, št. 21728, s katerim c. kr. ministerstvo notranjih zadev zaukazuje vodstvu, da mora zamenjati srečki „Theis-Regul.“ in „Ung. Hypoth.“, ker da nisti dovoljeni za pupilarno naloženje premoženja društva. Vsled tega je vodstvo srečki prodalo in denar naložilo v hranilnici. Odposlalo se je 77 službenih spisov. Društvo je tudi pretečeno leto na dostojen način proslavilo rojstni dne Njegovega Veličanstva. Mir se ni nikjer kalil. Veliki ples dne 14. januarja t. l. je prekosil vse dosejanje kolikor v moralnem toliko v materijalnem oziru, kajti vrgel je čez 140 gld. čistega prebitka. — Slednjič se v poročilu še izreka zahvala uredništvoma „Edinosti“ in „Slov. Naroda“, ker sta skozi vse leto brezplačno in nepristransko priobčevala potrebna društvena naznanila v predalih svojih listov — splošno se pa zahvaljuje vsem društvnikom, kateri so pazili na koristi društva. Iz poročila blagajnika, gosp. Ivana Preloga, pa posnemamo, da je društvo imelo lansko leto gld. 5011.26 skupnih dohodkov ter gld. 4821.85 stroškov. Premoženje znaša 31. decembra gld. 2726.94, in sicer gld. 2133.12 v gotovini ter gld. 593.82 v in-

ventaru. Vsa gotovina je koristonosno naložena v hranilnicah in v vrednostnih papirjih. Pregledovalci so pregledali vse račune ter v redu našli. — Po končanem poročilu o delovanju društva prešlo se je na nadopolnilno volitev društvnikov opraviteljev, katera se je vršila soglasno. Vsled tega je sestavljeno društveno opraviljstvo v tekočem letu tako-le: Predsednik: Kalan Andrej. Podpredsednika: Čudvod Matija in Posega Jakob. Knjigovodji: Gulin Ivan in Črmelj Ivan. Tajnika: Nehrony Ljubomir in Trpin Franjo. Blagajnik: Ivan Prelog. Vodstv. svetovalki: Metlikovič Tereza in Kovačič Franjica. Poslovodja: Kovačič Ivan. Pregledovalni odbor: Detela Janko, Kravos Fr., Repe Lovro, Sešlin Andrej in Škapin Fr. Mirovno sodišče: Požun Ivan, Kobal Fr., Milanič Anton, Mahorčič Ivan, Požar Anton, Udovič Anton in Šliver Anton. Svetovalstvo (ob enem nadzorniki bolnikov) je sestavljeno tako: Babuder Andrej, Bregant Matija, Colja Josip, Gašperšič Fran, Golubič Fran, Gorup Ivan, Kančnik Otilija, Kovačič Anton, Kranjc Franjo, Kravos Gregor, Kukanja Anton, Legiša Josip, Schmidt Marija, Sosič Anton, Štrekelj Adolf, Taučer Josip, Tomažič Ivan in Zabrič Ivan. — Po končani volitvi zaključil je predsednik zborovanje s trikratnim „Živio“-klikom Njeg. Veličanstvu. —

Iz tega poročila je razvidno, da je društvo ne le napredovalo v kljub velikim stroškom, temveč da mu je zagotovljena boljša bodočnost, ako mu ostanejo zvesti vsi dosedanjí člani ter bodo gledali pridobiti novih društvnikov. Kajti v Trstu je še veliko slovenskih delavcev, ki niso še v nobenem društvu, ali so pa, žalibog, vpisani v koje laško društvo, kjer plačujejo razmerno večše tedenske prinose, kakor se jih plačuje pri slovenskih podp. društvih, zajedno pa dobivajo podporo ravno tako veliko, če ne manjšo, kakor za manjši prinos pri slovenskih podpornih društvih. — Priporočamo torej gorko vsem slovenskim delavcem, kateri še niso člani naših slovenskih podpornih društev, da vstopijo v njih kolo — ker to bo de le njih lastna korist.

Tržaški mestni svet imel bode jutri zvečer svojo sejo.

Parnik „Marquis Bacquehem“ spustili so v morje v nedeljo predpoludne. To je do sedaj največji parnik, ki se je zgradil v ladijetsalnici tržaški. Ker je bilo vreme krasno, odpulilo je v Miljski zaliv na Lloydovih in drugih zasebnih ladijah ogromno ljudij, da se radujejo na prekrasnem prizoru. Slavnosti so se udeležili cesarski namestnik, eksceleca Rinaldini, župan Pitteri, predsednik trgovinski zbornici Reinelt i. dr. Gospod trgovinski minister je doposlal brzojavno čestitko, ko so odzveli poslednje opore in se je izvršila običajna ceremonija razbitja boteljke, jel se je velikanski parnik pomikati in je zdrnil v morje, mogočno deleč morskó valovje na dve strani. Dve milj daleč od zemlje se je še le ustavil.

Parnik „Marquis Bacquehem“ je 120 metrov dolg in 14 metrov širok, visok je 10 metrov, a v morje se ga potaplja 8 metrov.

Gimnazijalni štipendij letnih 150 gl. je razpisan za II. šolski tečaj. Do tega štipendija imajo pravico učenci prvih 6 razredov, ki imajo domovinsko pravico ali v Trstu, ali pa v kaki občini istrski.

Zdravijško društvo tržaško priredi nocoj ob 7½ uri javno predavanje v veliki borzni dvorani. Predaval bode gosp. Karol Herborn o fizični vzgoji.

O občinskih volitvah v Tolminu razpravljalo je te dni upravno sodišče na Dunaju, ki je spoznalo, da je okrajni glavar se svojim postopanjem kršil §. 24 obč. volilskega reda in zato je na podlagi §. 7 istega zakona ugodilo pritožbi tolminskih volilcev.

Slovenski romarski posebni vlak v Rim pojde povodom 50-letnega jubileja škofovstva sv. Očeta papeža Leona XIII.

dne 10. aprila t. l. Da se mu tudi verni Slovenci, kakor drugi narodi, poklonijo in svojo udanost izrazijo, priredi gosp. Josip Paulin (mednarodna potovalna pisarna) v Ljubljani, v zedinjenju s katoliško družbo, posebni brzovlak, kateri se zgoraj omenjeni dan ob 10. uri dopoludne iz Maribora, ob 2. uri popoldne iz Ljubljane, in ob 7. uri zvečer iz Gorice izpusti, ter v torek 11. aprila ob 3. uri popoldne v Rim dospe. Udeleženci se bodo vsprejemali med Mariborom in Gorico, s Koroškega tudi v Vidmu (Udine). Isti bodo vidno nosili posebne znamke. Vožnja tje je skupna in naravnost, preko Padove, Florence, nazaj pa posamezno, v 30. dneh, z vsakim vlakom, tudi brzovlakom, z šestkratnim povoljnim prenehanjem, po enaki progi, ali pa preko Lorete. Stanovanje, vsopred slavnosti itd. v Rimu, oskrboval bo poseben odbor, enako kazipote in tolmače. Med bivanjem v Rimu izhajal bo poseben list, ter prinašal Slovencev se tikajoče zanimivosti. Tudi knjižica „Slovensko-laški potovalni tolmač“ bo na razpolago. Vlak bo sestavljen iz I., II. in III. razreda voz, na željo tudi iz spalnih in salonskih voz, ki bodo brez premembe do Rima peljali. Vozne cene, okoli na pol znižane, bodo v kratkem naznanjene (od Ljubljane v Rim in nazaj okoli 25 gld. in više). Vozni listki naj se prej ko prej naročé, ali saj do 4. aprila, pri zgoraj imenovanem. Isti oskrbljuje tudi stanovanje in daje vsakoršna pojasnila. Slovenci! ne zamudimo te lepe prilike in udanost našemu svetemu Očetu, ter ob enem ogledajmo prekrasno prestolico katolištva in lepe laške pokrajine.

„Il Piccolo“ — glasilo tržaških klepetulj — piše v svoji št. 4073 z dne 3. t. m., da je g. J. Mahnič, župan dekanski, izpovedal dne 2. t. m. pred porotniki v Trstu, „da je bil obsojen na 4 dni zapor“. To pa je popolnoma krivo, kajti omenjeni g. izpovedal je le, „da je bil l. 1884 štiri dni v preiskavi v Kopru.“ Ko bi res bilo, kakor je pisal „Piccolo“, potem bi ne mogel biti voljen v občinski odbor in vendar je bil l. 1884. voljen celo občinskim svetovalcem, pozneje nadžupanom. Toliko resnici na ljubo.

V morje je poskočil krojač Anton Ukmar, a so ga izlekli še pravočasno. Boda in pomanjkanje sta ga gnala v morje.

Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je imela v tem zasedanju vršiti glavna razprava proti Bernardino-tu in tovarišem, koje toži državno pravdnštvo radi motenja javnega miru. Razprava pa se je odložila, ker je državno pravdnštvo uložilo prošnjo, da bi se razprava vršila pri kakem drugem porotnem sodišču. Nam se vidi potrebno to posebno naglašati, ker državno pravdnštvo s to svojo prošnjo samo pripoznava, da tukajšnjim porotnikom primanjkuje popolne objektivnosti, ko jim je soditi o političkih zločinih ali prestopkih. Pridodali bi le, da ta nedostatek obstoji tudi tedaj — in morda še v večji meri —, ko jim je soditi o slovenskih urednikih. Zaključek iz te iztine naj si napravijo pristojne oblasti same.

Izpred porotnega sodišča. Poročali smo svoječasno, da je v Miljah 20letni Fran Derossi telebnil v morje svojega tovariša Antona Divo. Poslednji je utonil. Radi tega čina sedel je Derossi dne 6. t. m. pred porotniki, ki so ga spoznali krivim, vled česar mu je sodišče prisodilo radi ubojstva 7 let težke ječe.

Narodno-gospodarska zadeva.

Vinski kis ali očet. Jesih se napravlja na razne načine. Najbolj znan način je takozvano hitro napravljenje jesih. Vendar pa ni priporočati napravljati vinski jesih na hiter način, kajti pri tej metodi izgubi jesih uprav, one snovi, katere vinskemu jesihu dajejo prednost namreč —

vonjavo. Tudi ni priporočljivo delovati po francoski navadi, katera je prepočasna ter združena z izgubami najboljših snovij, poleg tega je tudi težavno pri napravljanju obdržati toli potrebno snago. Vse to odpade, ako se jesih prideluje po Berschovi metodi. Zrno tega načina obstoji v tem, da se pridene kisajočemu se vinu očetnega fermenta (drožij) in sicer v takih okoliščinah, da se ta ferment lahko prav hitro razširi. Očetni ferment se pridobi na sledeč način: V porcelanovo ali stekleno posodo vlij vina ter segrej je od 60—70 stopenj toplote, na to mu pridaj polovico jesih ter razlij tekočino na ploščate porcelanove krožnike, katere postavi v gorko sobo — najbolje tam, kjer delaš vinski jesih. V kratki dobi, ponajveč po 24—30 urah, opaziti je na površju tekočine blede pege, ki se hitro povečajo ter v kratkem raztegnejo po vsem površju tekočine, koje pokrivajo liki pajčalan. Ta odeja obstoji izključljivo od očetnih gljivic, oziroma od fermenta. Čestokrat se pa pokažejo poleg omenjenih blelih peg tudi druge bolj bele, ki prihajajo od nekih drugih gljivic. Tedaj se manipulacija ni posrečila ter treba zopet tekočino prekuhati in vnovič izpostaviti na zrak. —

Vino, katero se ima spremeniti v jesih, se mora djeti v posodo, katera ima zgoraj široko odprtino ter je površje na široko izpostavljeno zračnemu vpljivu. Posoda mora tudi biti čim plitvejša. Vino se pa spremeni v vrenje, ako se vzame en krožnik zgoraj napravljenega očetnega fermenta ter se previdno postavi na dno posode tako, da se kožica, s kojim je bil krožnik pokrit enakomerno razdeli po vinskem površju, na kar se krožnik iz posode vzame. Fermentovanje se tako hitro razširi po površju, da se v teku 24 ur vse površje vina v posodi pokrije z novo kožico. Ako se v posodi obdrži vsaj 20° gorkote, se v teku jednega tedna vse vino popolnoma skisa ter se lahko prelije. Lehko se odtoči previdno tako, da v posodi ostane še par centimetrov tekočine, pokrite s popisanim fermentom. Lehko nanj vliješ drugo vino, ki se v označeni dobi tudi spremeni v dober jesih. — Tu popisani način je prav lahko izvršljiv za vsacega ter ga je priporočati osobito onim, kateri si žele doma napraviti pravega vinského jesih, kakoránega se v trgovini malo nahaja. Tudi se posebno po letu vino, držano v pregorkih prostorih, večkrat skisa tako, da ni več pitno. Na navedeni način napraviš iz njega brez tuje pomoči prav dober vinski jesih.

Slabo prebavljenje in gliste trpinčijo neredko konje. Živali jedo sicer rade, ali se ne rede. Dlaka je mršava in žival pogosto spušča vodo. Takemu konju je dati skozi tri dni (po dvakrat na dan) nastopno zmes: 2 drama pulv. gentian, 1 dram santonine, 2 drama pulv. Copperat. Četrty dan se mu da 1 kvart lanenega olja in 2 unci trpentina. Vse to je dati na tošče. Te množine so preračunjene za odraslega konja.

Sredstvo proti grizli. Teleta, ki imajo grizo, naj se odstavijo in se jim daje temno-rjava prazena ržena moka v obliki redke juhe, s soljo in kumeno. Prazena moka se mora dobro zdrobiti, predno se dene v juho, ker sicer bi ovirali močni omoki pitje telet. Daje naj se teletu gorka, vsaki dve uri pol litra. Hkratu se pa daje teletu kakega dristila v ravno taki juhi, seveda mlačni in neslani. Tele si po takem ravnanju kmalu opomore. Prehitro naj se teletu ne začne dajati zopet mleka.

(„Novice“).

Krompirjevi kalovi imajo v sebi neki strup. Zaradi tega zbolé prasiči in goveda, če se jim daje tak krompir, bolj ali manj nevarno. Treba je vsekako, da se kalovi odstranijo, ako se mora že pokladati tak krompir. Povedati pa tudi moramo, da skaljen krompir nikakor ni tako tečen, kakor drugi.

(„Novice“).

Slovó!

Vsem, o j vsem dičnim svojim bratom in sestricam, in vsem poštem in znanem po solnénem Primorji, po zavedni Notranjski in po drugod, po tej poti moj prišeren: z Bogom! Drugače ni bilo mogoče! — I tukaj je naša mila zemlja in naš prezlati rod: tam pa sem ž njim smeječ ali solzeč se srečen!

Bog in narod!

Velenje, 5. marca 1893.

Ivan N. Resman.

E. Šverljuga, brivec v *Stadion št. 1*, priporoča se slav. občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 51-104

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Pivarna Lavrenčič via Rossetti (nasproti lekarni E. Leitenburg) priporoča svoja izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter v stanovanje postavljen; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Čistim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep. pa št. 18 poleg kavarni „Universo“ priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem JAKOB KUMAR

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarni „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izvrstna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini, številka 2, se priporoča tržaški slovenski gospódi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovjši pariški in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 25-52

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Ireneo se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“ Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnemu občinstvu. P. Favero.

104-52

P. Favero.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

JAVNA ZAHVALA.

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znanem izrekamo zahvalo za mnoge dokaze sočutja ob času bolezni in smrti preljubljenega in nepozabnega soproga, očeta, brata, zeta in svaka

Antona Grahlija, učitelja v Klancu.

Sosebno se zahvaľujemo preč. duhovščini, velečen. g. nadzorniku, dragim kolegom za ginstvo petje in obilo spremstvo.

V Klancu, dne 4. marca 1893.

Žalujoča obitelj Grahli-Metlikova.

Natečaj.

V zmislu sklepa občinskega svetovstva v Pomjanu z dne 4. marca t. l., razpisuje se vnovič služba

občinskega tajnika

za to občino. Prosilci, zmožni slovenskega jezika v govoru in pismu, ter italijanskega in nemškega v govoru, uleže naj svoje prošnje pri podpisnem županstvu do dne 31. marca t. l. **Plača po pogodbi.**

V Pomjanu, 4. marca 1893.

Županstvo.

Alojzij Suppanz

urar, Corso štv. 39. 26-104

Prodaja in popravlja ure.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlikovani lekarni. 18-104. **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.** Poštne pošiljke izvršujejo se neutegoma.

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglice, nekdanj imenovane univerzalne kroglice, znano domače odvajajoče sredstvo.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljki po povzpetju 1 gld. 10 kr. Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, kateroga je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Zivljenska esenca stekleničica 22 kr.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prsni prašek, 1 škatljica 35 kr., poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene; in se na zahtevanje točno in v ceno preskrbljajo tudi predmeti, kojih ni v zalogi.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzpetju.

Pri doposiljanju denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzpetju.

9-12

Glenna bolokašalj, hreputavica, promuklost, nazebr zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina sjajnega uspjeha

što jih gotovi Prendini, lučbar i lekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapaloh nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijevu sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima natisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih jekarnah svijeta. 20-52

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-56 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškoga, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romaniško žveplo za žvepljanje trt.

Krasne uzorce zasebnikom pošilja zastoni in franko.

Bogate knjige s uzorci, kakor nih še ni bilo, za krojačo nefrankovano. Jaz ne popuščam za 2/3, ali 3/4 goldinarjev pri metru, ne dajem daril krojačem, kakor to dela konkorenca na račun zadnje roke, ampak imam le trdne in čiste cene, tako, da mora kupiti vsak zasebnik dobro in ceno. Prosim torej zahtevati le moje knjige s uzorci. Svarim tudi pred pismi konkurenca, ponujajoč dvakrat toliko popustka.

SNOVJI ZA OBLEKE.

Peruvien in dosking za častito duhovščino, pred pisane snovi za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegase, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mise, preproge za vozove, leden nepremičen za lovske sukne, snovji za prati, potne ogrtače od gld. 4-14 itd. — Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago, ne pa dober kup cunje, ki so komaj toliko vredna, kolikor se plača krojaču, obrne naj se do

IVANA STIKAROFSKY v BRNU 24-7 (v tem Manchestru Avstrije) 24-3

Največja zaloga fabriškega sukna, v vrednosti 1/2 milijona gld.

Da pojasnim velikost in zmožnost izjavljam, da moja roka združuje največje izvažanje sukna v Evropi, izdelovanje kamgarnov, potrebščin za krojače in veliko knjigovoznišice le za lastne namene. Da se prepriča o vsem tem, prosim slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika nanes, ogleda velikanske prostore mojih prodajalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Pošilja se le po poštne povzpetju.

Dopisuje v nemškem, madžarskem, češkem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

EPILEPSIJA

(božjast)

ozdravljiva brez povrnitve, tisuci morejo dokazati ta čudezni vspeh znanstva. —

Natančna poročila s povratno marko je pošiljati: 12-10.

„Office Sanitas“ Paris 30. Faubourg Montmartre.

Petronio & Madalena 10

(naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 % c. preav. di 5 g. n. 2 % c. preav. di 20 g. n.
3 1/2 % „ „ „ 12 „ 2 1/2 % „ „ „ 40 „
2 1/2 % „ 4 mesi fisso „ 2 1/2 % „ „ „ 3 mesi
3 1/2 % „ 8 „ „ 3 „ „ „ 6 „

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio a. c.

In banco giro abbonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20,000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia a loro assegni per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Internaz. e sull'Estero verso il solo rimborso dell' spese postali

b) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e di cose nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

c) Sconta cambiali diretti e domiciliati a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Internaz. e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenzione effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patetica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % e le obbligazioni comunali 4 1/2 % con premio del 10 % della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 % e le obbligazioni 4 1/2 % con 10 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 % 1.a e 2.a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco, (Boden-credit) le obbligazioni 4 1/2 % con lotteria (vincita principale flor. 50,000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest le lettere di pegno 4 1/2 % dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 4-12

Trieste li 25 Aprile 1892.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.